

Sygn. akt V CSK 54/19

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa V. Sp. z o.o. w W.

przeciwko E. S.-F.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 lipca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 31 sierpnia 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej E. S.-F. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 31 sierpnia 2018 r., sygn. akt I ACa [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżąca zarzuca naruszenie prawa materialnego, tj. art. 118 k.c. przez jego błędną wykładnię i nieuwzględnienie podniesionego przez pozwaną zarzutu

przedawnienia roszczenia i pominięcie 3 letniego okresu przedawnienia w sytuacji, gdy roszczenie strony powodowej, która jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą jest roszczeniem związanym z prowadzeniem tej działalności, niezależnie od tego, czy jest ono kierowane w stosunku do innego przedsiębiorcy, czy też osoby niebędącej przedsiębiorcą.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego zasądzającego od niej na rzecz strony powodowej V. sp. z o.o. w W. kwotę 50 631 zł.

Pozwana do 2011 r. była prezesem zarządu w powodowej spółce z o.o., a następnie do 2015 r. była pełnomocnikiem zarządu tej spółki. Spółka na podstawie umowy dzierżawy zawartej z mężem pozwanej dzierżawiła

nieruchomość, do której pozwanej i jej mężowi przysługiwało prawo użytkowania wieczystego gruntu i własności budynków. W 2012 r. należny podatek od tej nieruchomości i opłatę za użytkowanie wieczyste uiszczał mąż pozwanej W. F., zgodnie z umową dzierżawy. Następnie spółka zwracała mu kwotę zapłaconego podatku. Pozwana wydawała polecenia wypłaty z konta spółki kolejnych rat podatku od tej nieruchomości na konto Urzędu Miejskiego, pomimo, że w tym samym czasie obowiązek podatkowy realizował jej mąż. Z tytułu tych przelewów powstała nadpłata w łącznej kwocie 50 631 zł, która w związku z wnioskiem pozwanej została zwrócona na jej konto.

Strona powodowa dochodziła od pozwanej zwrotu tej kwoty w oparciu o przepis o świadczeniu nienależnym.

Przyjęcie przez Sądy obu instancji ogólnego terminu przedawnienia, w kontekście stanu faktycznego sprawy i przytoczonych motywów nie jawi się jako oczywiste naruszenie art. 118 k.c., bowiem roszczenie to - w kontekście zasad regulowania podatku od nieruchomości, w związku z zawartą umową dzierżawy, oraz okoliczności, które spowodowały pobranie przez pozwaną nadpłaty i zaniechanie jej zwrotu na konto strony powodowej, a także z uwagi na osobę pozwanej w relacji do powodowej spółki i jej uprawnień do dysponowania środkami pieniężnymi strony powodowej - nie pozostaje w normalnym związku przyczynowym z prowadzoną przez stronę powodową działalnością gospodarczą.

Sąd Najwyższy już wyjaśniał, że czynności podejmowane przez podmiot gospodarczy trzeba uznać za wchodzące w zakres jego działalności gospodarczej wtedy, gdy pozostają w normalnym funkcjonalnym związku przyczynowym z tą działalnością, a w szczególności są podejmowane w celu realizacji zadań związanych z przedmiotem działalności tego podmiotu. Tylko wtedy, gdy nie są one dokonywane z zamiarem osiągnięcia tego celu i pozostają poza zakresem statutowego funkcjonowania podmiotu gospodarczego, jako dokonywane przy okazji jego prowadzenia, można je uznać za pozbawione cech działalności gospodarczej (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 1992 r., III CZP 64/92, OSNCP 1992, nr 12, poz. 225). Przyjmuje się też, że roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia jest

związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, jeżeli czynność powodująca przesunięcie majątkowe była związana z działalnością gospodarczą (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2003 r., V CK 24/02, OSNC 2004, nr 10, poz. 157, z dnia 24 kwietnia 2003 r., I CKN 316/01, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 117).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2016, poz. 1668)

aw

jw